

O STANJU U USEVIMA PŠENICE

NA PODRUČJU VOJVODINE USEVI PŠENICE SE NALAZE U FAZI FORMIRANJA ZRNA.

VIZUELNIM PREGLEDIMA USEVA PŠENICE TOKOM OVE VEGETACIONE SEZONE REGISTRUVANO JE PRISUSTVO SLEDEĆIH ŠTETNIH ORGANIZAMA:

- SIVA PEGAVOST LISTA PŠENICE (*Septoria tritici*)
- PEPELNICA ŽITA (*Erysiphae graminis*)
- RĐE (*Puccinia spp.*)
- ŽITNA PIJAVICA (*Lema melanopus*)
- LISNE VAŠI (*Aphididae*)
- STENICE (*Eurigaster sp.* i *Aelia sp.*)

NA NAJVEĆEM DELU PROIZVODNOG TERENA VOJVODINE, SIVA PEGAVOST LISTA PŠENICE (*Septoria tritici*) NIJE DOSTIGLA PRAG ZA PREDUZIMANJE HEMIJSKIH MERA ZAŠTITE TOKOM OVE SEZONE. SAMO NA NEKIM PARCELAMA NA PODRUČJU SEVERA BAČKE I SREMA SPROVEDENE SU MERE ZAŠTITE PROTIV OVOG PATOGENA I PROUZROKOVAČA PEPELNICE ŽITA (*Erysiphae graminis*).

SIMPTOMI LISNE RĐE PŠENICE (*Puccinia recondita*) REGISTRUVANI SU SAMO NA OSETLJIVIM SORTAMA PŠENICE. TRENUTNO SE NA TIM PARCELAMA MOŽE REGISTRUVATI NJENO PRISUSTVO ČAK I NA ZASTAVIČARU. NA NAJŠIREM PODRUČJU VOJVODINE LISNA RĐA NIJE REGISTRUVANA.

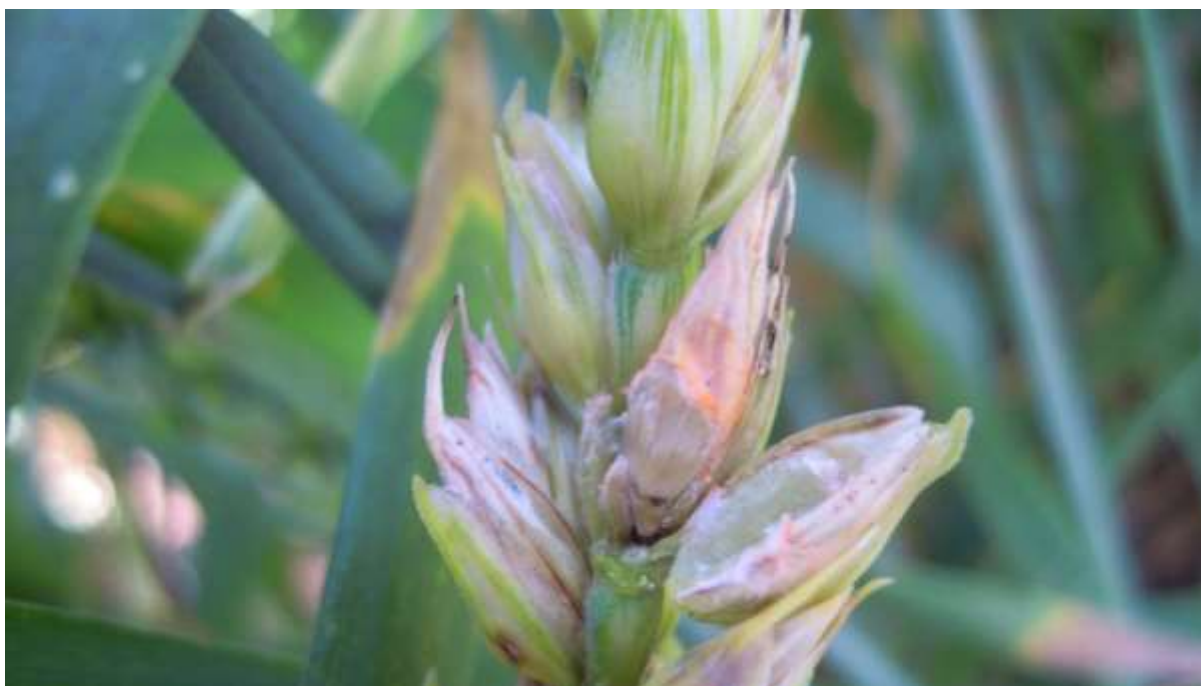

SLIKA 1. SIMPTOM LISNE RĐE NA PŠENICI

SPECIFIČNI VREMENSKI USLOVI SA VELIKIM KOLIČINAMA PADAVINA I POVOLJNIM TEMPERATURAMA U VREME CVETANJA PŠENICE MOGU DOVESTI DO INFEKCIJE KLASA GLJIVOM KOJA PROUZROKUJE ŠTUROST KLASOVA (*Fusarium graminearum*).

OVA BOLEST DOVODI DO SMANJENJA PRINOSA I KVALITETA ZRNA. POSEBAN ZNAČAJ PROUZROKOVAČA OVOG OBOLJENJA JE U NJEGOVOJ SPOSOBNOSTI DA NA OBOLELIM ZRNIMA PŠENICE SINTETIŠE MIKOTOKSINE, PRVENSTVENO DEOKSINILIVALENOL (DON) I FUMONIZIN. OVI MIKOTOKSINI SU PRODUKTI METABOLIZMA GLJIVA I UKOLIKO SE ZA ISHRANU ŽIVOTINJA ILI LJUDI KORISTI ZRNO SA MIKOTOKSINIMA MOŽE DOĆI DO RAZLIČITIH VRSTA TROVANJA-MIKOTOKSIKOZA.

ODMAH NAKON CVETANJA UOČAVAJU SE PRVI SIMPTOMI ŠTUROSTI KLASA. ZARAŽENI KLASOVI POČINJU DA BLEDE, VRETENO IZUMIRE A ZRNA IZNAD VRETENA OSTAJU ŠTURA. U USLOVIMA POVEĆANIH VLAGA NA ZARAŽENIM KLASOVIMA JAVLJA SE RUŽIČASTA PREVLAKA.

SLIKA 2. RUŽIČASTA PREVLAKA OD SPORONOSNIH ORGANA GLJIVE *Fusarium graminearum* NA KLASU PŠENICE (FOTOGRAFIJA IZ PRETHODNE SEZONE)

KOD POJEDINIH KASNIH SETVI, PŠENICE SU JOŠ U FAZI CVETANJA. U SLUČAJU DA NIJE IZVRŠEN TRETMAN, A S OBZIROM NA VEOMA POVOLJNE USLOVE ZA INFEKCIJU OVE DESTRUKTIVNE GLJIVE, PREPORUKA PROIZVOĐAČIMA JE DA SE SPROVEDU HEMIJSKE MERE ZAŠTITE USEVA JEDNIM OD REGISTROVANIH FUNGICIDA:

PREPARAT	AKTIVNA MATERIJA	DOZA
PROSARO 250 EC	TEBUKONAZOL+PROPIKONAZOL	0,75 - 1,0 l/ha
ZAMIR 400 EW	PROHLORAZ+TEBUKONAZOL	0,75 - 1,0 l/ha
BUMPER P	PROHLORAZ + PROPIKONAZOL	0,75 - 1,0l/ha
ANTRE PLUS	TEBUKONAZOL+TIOFANAT METIL	1,5 l/ha
DUETT ULTRA	TIOFANT METIL + EPOKSIKONAZOL	0,4 0,6l/ha